

จิตนภา โปนทะกา

“ทายาทดอกลายไหมแพรวา หัตถศิลป์ถิ่นภูไท”
ทายาทช่างศิลปหัตถกรรม (เครื่องทอ)

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 5/1678 ม.10 ถ.สามัคคี ต.บางตลาด
อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

โทรศัพท์ : 089-303-3866

Jitnapa Ponata

Descendant of Prae Wa Silk Weaving Master

Address : 5/1678 M.10, Samakkee Road, Bang Talad,
Pakkred District, Nonthaburi 11120

Tel : 089-303-3866

“ บรรพบุรุษสอนให้เรารักงานหัตถศิลป์ไทยทุกแขนง จึงอยากให้มีการปลูก
ฝังคนรุ่นใหม่ให้มีใจรักตั้งแต่เด็ก เพราะถ้าหากงานศิลปหัตถกรรมที่มีคุณค่าของ
ชาติหมดไปชาติไทยก็จะเป็นอะไรที่สูญสิ้นวัฒนธรรมอะไรที่ต้องสืบสานกันอีก ”

“ดิฉันเกิดความรักความผูกพัน “ผ้าไหมแพรวา” มาตั้งแต่เกิด เพราะเห็นคุณแม่ (วรรณภา โปนทะกา) ทำดิฉันก็ทำตาม ตั้งแต่การปลูกหม่อน เลี้ยงไหม จนถึงการขิด และทอออกมาเป็นผืน รู้สึกว่าผ้าไหมแพรวา เป็นผ้าที่มีลวดลายวิจิตร มีความละเอียด อยู่ในตัว จึงต้องการจะอนุรักษ์ผ้าของไทยที่สวยงามแบบนี้ให้อยู่กับคนไทยไปนานๆ ด้วยการพัฒนาลวดลายให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน ผู้ใช้สามารถนำไปใช้งานได้ในชีวิตประจำวัน โดยการออกแบบลวดลายผ้าไหมแพรวา จากสิ่งรอบตัว และธรรมชาติมาไว้ในผ้า รวมถึงการประยุกต์ลายผ้าใหม่ๆ ขึ้นมา โดยมีการนำลายผ้าออกบางส่วน เช่น ลายคันเพื่อความสะดวกในการตัดเย็บ

การสักร้าลายจะวาดลงกระดาษกราฟก่อน แล้วนำไปลงสีโดยใช้คอมพิวเตอร์มาช่วย หลังจาก

นั้นจะเก็บลายในผ้าแล้ว (ผ้าต้นแบบของผ้าไหมแพรวา) จึงเริ่มย้อมสีไหม กวักไหม คั้นไหม และสีบไหม เพื่อที่จะนำมาลงที่ทอผ้า สำหรับสีเส้นของผ้าไหมแพรวา สมัยก่อนจะเป็นสีเดียวล้วน แต่เดี๋ยวนี้มีการนำสีมาผสมในแบบต่างๆ เช่น สีพาสเทล สีฟ้าผสมขาว ฯลฯ ทำให้ถูกใจผู้ใช้งาน โดยเฉพาะผู้หญิงปัจจุบัน ซึ่งผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติต้องการใช้ผ้าไหมมากขึ้น นับเป็นเรื่องที่น่ายินดี แต่คนทอผ้ากลับมีน้อยลง ราคาจึงอาจสูงขึ้น ขณะที่ผู้บริโภคบางคนอาจเริ่มเข้าไม่ถึงสินค้า ดังนั้นจึงอยากให้มีการส่งเสริมให้คนไทยภูมิใจในสินค้าไทย และส่งเสริมให้ชาวต่างชาติอยากใช้แบรนด์ไทย รวมทั้งอยากฝากถึงคนรุ่นใหม่ที่จะต้องช่วยกันอนุรักษ์การทอผ้าไหมแพรวาเอาไว้”

ลำดับการสืบทอดงานหัตถศิลป์

รุ่นที่ 1 : เคียน โปนทะกา (ยาย)

รุ่นที่ 2 : วรรณภา โปนทะกา (มารดา)

รุ่นที่ 3 : พงษ์ชยุต โปนทะกา (น้า)

รุ่นที่ 4 : จิตนภา โปนทะกา (บุตร)

ผ้าไหมแพรวาลายดั้งเดิม
(Traditional pattern of Prae Wa silk)

ผ้าไหมแพรวาสายใหม่
(New pattern of Prae Wa silk)

วรรณิกา โพนะภา (แม่)
ผ้าไหมแพรวา (เครื่องทอ)

“จะเรียกว่าผ้าไหมแพรวาอยู่ในสายเลือดก็
คงไม่ผิดนัก เพราะตั้งแต่เกิดมาดิฉันก็อยู่ในหมู่บ้าน
ที่มีการทอผ้าไหมแพรวา งานผ้าถือเป็นส่วนสำคัญ
ในชีวิตของคนบ้านโพธิ์ เพราะทุกเทศกาลไม่ว่าจะ
เป็นงานแต่งงาน งานบุญต่างๆ พวกเราจะแต่งกายโดย
ใช้ผ้าไหมแพรวาเป็นหลัก เพราะถือเป็นสิ่งหนึ่งที่

เชิดหน้าชูตา จนเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จ
พระราชดำเนินเยือนบ้านโพธิ์ ในปี พ.ศ. 2521
โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทาน
คำขวัญผ้าแพรวาไว้ว่า “แพรวาพาฝัน, แพรวาพา
ไป, แพรวาพาให้ชีวิตเจริญ” หลังจากนั้นก็ทำให้ผ้า

ไหมแพรวาของเรามีชีวิตขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง รวมไปถึง
ถึงชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชาวบ้านเนื่องจากมี
รายได้เสริมจากการทอผ้าไหมนอกเหนือจากการ
ทำไร่ทำนา จึงอยากให้คนรุ่นหลัง อดทนกับงาน
ศิลปะหัตถกรรม เพื่อสืบงานการทอผ้าไหมแพรวา
ให้คงเดิม และคงอยู่ต่อไปได้”